

Opvs Theologicvm

In Tres Tomos Distribvtvm, In quo praecipua totius Theologiae capita
accurate pertractantur ... Adiecto ad finem Tertij Tomi Indice rerum
notabilium

Qui totam primam partem D. Thomæ, ac multa alia continet, quorum
Indicem sequens pagina dabit

Mauro, Silvestro

Romae, 1687

Q. 151. Vtrum Angeli perfectiores intelligant, per species vniuersaliores.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84111](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84111)

esse, debent accipere suam perfectionem intelligibilem; sed anima rationalis, quia est forma corporis, accipit esse ad exigentiam materiæ, & causarum secundarum, causis secundis cooperantibus per hoc, quod disponant materiam; ergo anima rationalis debet etiam accipere per species suam perfectionem intelligibilem, cooperantibus causis secundis per productionem specierum sensibilium, & phantasmatum corporeorum, à quibus anima rationalis abstrahit species intelligibiles spirituales; angeli quia non sunt forma corporis, accipiunt esse à solo Deo ab initio mundi sine vlla cooperatione causarum secundarum; ergo debent accipere à solo Deo in ipsa creatione per species perfectionem intelligibilem, sine vlla cooperatione causarum secundarum. Constat: nam intellectus, cum sit spiritualis, non potest accipere species ab objectis materialibus, nisi per hoc, quod objecta materialia moueant sensum, & imaginationem; intellectus autem à rebus cognitis per sensum, & imaginationem abstrahat species intelligibiles spirituales: sed angeli cum careant sensibus, & imaginatione, non possunt species abstrahere ab objectis cognitis per sensum, & imaginationem; ergo non possunt species accipere ab objectis materialibus; ergo illas accipiunt à solo Deo.

10. Quæritur, vtrum species emanent efficienter ab ipsa substantia angeli, vt docuerunt Caietanus, & Capreolus relati à Vasquez. 1. par. disput. 201. cap. 3. an potius, vt alij sentent, producantur efficienter à solo Deo?

11. Respondeo probabilius esse, quod producantur à solo Deo. Probatur: nam proportionaliter natura angelica se habet ad species intelligibiles, ac natura sensitua se habet ad species sensibiles; sed natura sensitua non producit in se efficienter species, sed illas accipit purè ab extrinseco, hoc est ab objectis sensibilibus; ergo natura angelica non debet in se producere species, sed illas purè recipit ab extrinseco, non ab ipsis objectis, sed à Deo, qui continet in se perfectionem, & intelligibilitatem omnium obiectorum.

12. Ad 1. nego maiorem. Angeli non possunt in se ipsis cognoscere futura contingentia, antequam sint, non quia non habent species illorum, sed quia tales species, antequam res ponantur, sunt indifferentes ad hoc, vt illas representent vt ponendas potius, quam vt non ponendas, & cum res ponuntur, tunc determinantur ad illas representandas vt positas, vt explicabitur quæstion. 154. Ad do angelos posse videre etiam obiecta loco distantia, vt docet Sanctus Thomas 1. par. quæst. 55. art. 2. ad 3. qui addit, quod angelus non mouetur localiter ad cognitionem accipiendam, sed ad operandum aliquid in locum; Satan igitur circuibat, & perambulabat terram, non ad accipiendas species, & cognitiones obiectorum, sed ad operandum aliquid in loco, puta ad homines tentandos.

13. Ad 2. S. Augustinus, dum dicit angelos mutari in cognitione, quando obiecta futura euadunt præsentia, non dicit illos mutari efficienter ab objectis causantibus speciem, vel cognitionem sui in ipsis angelis, sed solum asserit per præsentiam obiectorum angelos determinari ad illa nouo modo cognoscenda, quod etià nos dicimus, & explicabimus quæst. 154.

14. Ad 3. nego maiorem. Vt aliquid sit supernaturale, non sufficit, vt excedat actiuitatem subiecti, imò nec sufficit, vt excedat actiuitatem totius naturæ; alioquin anima rationalis esset supernaturalis, cum excedat actiuitatem corporis, & totius naturæ, ac debeat creari à solo Deo sine concursu causarum secundarum; sed requiritur, vt excedat exigentiam subiecti, & totius naturæ; sed angeli exigunt species, ac proinde species non excedunt exigentiam naturæ angelicæ; ergo species sunt naturales angelis.

QVÆSTIO CLI.

Virum Angeli perfectiores intelligant per species vniuersaliores?

S. Th. q. 55. art. 3.

1. Videtur, quod angeli superiores, & perfectiores non cognoscant obiecta per species vniuersaliores. Species enim earum sunt vniuersaliores, quatenus vna species representat distinctè plura obiecta, quam alia, puta species vniuersalior representat distinctè centum obiecta; species minus vniuersalis representat solum quinquaginta obiecta; sed vna, & eadem species non potest representare distinctè plura obiecta; ergo. Probatur minor: si enim vna, & eadem species posset distinctè representare plura obiecta, posset distinctè representare etiam infinita: quod est absurdum.

2. Secundo vt vna species representaret distinctè plura obiecta, deberet continere rationes proprias plurium obiectorum diuersorum, & esse similis pluribus obiectis diuersis; sed non potest vna species finita continere rationes proprias plurium obiectorum, nec esse similis pluribus obiectis diuersis; ergo.

3. Tertia obiecta quo cognoscuntur per species vniuersaliores, eo cognoscuntur magis in vniuersali; sed quo cognoscuntur magis in vniuersali, eo cognoscuntur confusius; ergo obiecta quo cognoscuntur per species vniuersaliores, eo cognoscuntur confusius; ergo si angeli perfectiores cognoscerent obiecta per species vniuersaliores, cognoscerent obiecta confusius, & imperfectius; quod est absurdum.

4. Respondeo plures esse sententias, quas cum suis auctoribus refert Vasquez. 1. par. disput. 202. & 203. Prima sententia Scoti in 2. di-

446 De vniuersalitate specierū Angelicarum.

distinct. 3. quæst. 10. Richardi eadem distinct. art. 6. quæst. 2. Maioris eadem distinct. quæst. 2. & 4. ex fundamentis allatis in 1. & 2. argumento docet vnam, & eandem speciem distinctè repræsentare plura obiecta, ac proinde non posse dari vnam speciem vniuersaliorem altera per hoc, quod distinctè repræsentet plura obiecta, nec posse in hoc sensu angelos perfectiores intelligere per species vniuersaliores.

5. Secunda sententia Ferrariensis 2. contra Gentes, cap. 98. quam vt probabilem defendit Agidius in 2. distinct. 3. par. 2. quæst. 2. artic. 2. ad 4. dubium, & cui fauet Heruæus eadem distinct. quæst. 4. art. 4. docet angelos superioris ordinis per pauciores, & vniuersaliores species intelligere, quam angelos inferioris ordinis; angelos eiusdem ordinis, etiam si specie differant, non intelligere per pauciores, & vniuersaliores species, sed differre per hoc, quod perfectiores per eandem species perfectius intelligant eadem obiecta.

6. Tertia sententia Sancti Thomæ 1. par. quæst. 55. art. 3. Caietani in Comm. Capreol. in 2. distinct. 3. quæst. 2. art. 1. conclus. 8. Jac Thomistarum communiter, & aliorum, quos refert, & sequitur Suarius de angelis libro 2. cap. 15. num. 3. docet angelos non solum superioris Hierarchiæ, & ordinis, sed etiam perfectiores intra eandem Hierarchiam, & ordinem, per pauciores, & vniuersaliores species intelligere. Addit Caietanus supremum angelum de facto existentem per vnicam speciem intelligere omnia, quæ naturali sua virtute cognoscere potest. Vasquez, relatis his opinionibus, disput. 20. cap. 4. concludit rem hanc esse ita incertam, vt nihil de ea statui possit, non solum certa aliqua, & manifesta ratione, sed neque probabili coniectura.

7. Dicendum primo contra Scotum, & alios auctores relatos num. 4. pro prima opinione: vna numero species potest indiuisibiliter, ac distinctè repræsentare plura obiecta. Probatur: nam vna numero cognitio, seu species expressa potest repræsentare distinctè plura numero obiecta: exempli gratia potest aliquis intellectus vna numero cognitione cognoscere distinctè exercitum, & omnes homines, ex quibus exercitus componitur: ergo etiam vna species impressa potest distinctè repræsentare plura numero obiecta, puta exercitum, & omnes homines, ex quibus exercitus componitur. Confirmatur: nam negari non potest, quin aliquis possit vna numero cognitione cognoscere distinctè binarium, & duos homines, ex quibus componitur binarium, ternarium, & tres homines, ex quibus componitur ternarium, & sic de reliquis: ergo etiam potest dari vna numero species repræsentans distinctè binarium, alia repræsentans ternarium, & sic de alijs. Et quia in his cognitionibus, & speciebus potest procedi in infinitum, ideo potest procedi in infinitum in cognitionibus, & speciebus vniuersalioribus,

& vniuersalioribus in repræsentando plura, & plura obiecta. Deus autem, qui vnico actu, & per vnicam speciem suæ essentiæ cognoscit indiuisibiliter omnia intelligibilia, intelligit per cognitionem, & speciem infinitè, ac summè vniuersalem in repræsentando.

8. Dicendum secundo cum Sancto Thomæ, alijsque communiter: angeli perfectiores etiam intra eandem Hierarchiam, & ordinem intelligant per species pauciores, & vniuersaliores in repræsentando. Videtur autem hanc sententiam docuisse Sanctus Dionysius cap. 12. de angelica hierarch. dicens, quod superiores angeli participant scientiam magis in vniuersali, quam inferiores, & auctor libri de causis dicens, quod angeli superiores habent formas magis vniuersales.

9. Probatur primo: ex dictis enim quæst. 131. angeli differant per hoc, quod sint magis, aut minus vniuersales in cognoscendo; sed angeli vniuersaliores in cognoscendo debent habere species vniuersaliores: exempli gratia, angelus, qui potest distinctè cognoscere vnicam cognitionem solum decem obiecta, debet habere speciem distinctè repræsentantem solum decem obiecta: angelus, qui potest distinctè cognoscere centum obiecta, debet habere speciem distinctè repræsentantem centum obiecta, adeoque vniuersaliorem specie distinctè repræsentante solum decem obiecta; ergo &c.

10. Probatur secundo: nam angeli quo sunt superiores, eo debent esse similiores Deo in virtute intellectiua; sed Deus per vnicam speciem intelligibilem diuinæ essentiæ cognoscit comprehensiuè omnia intelligibilia, adeoque intelligit per speciem summè, & infinitè vniuersalem; ergo angeli, quo sunt superiores, eo debent intelligere per species vniuersaliores. Hinc probabiliter sequitur angelum supremum posse vnicam cognitionem, & per vnicam speciem comprehendere totam vniuersitatem rerum existentium.

11. Dices: ergo angelus supremus habet vnicam speciem, quod est absurdum.

12. Respondeo primo hanc sequelam concedi à Caietano, & non esse absurdam. Sicut enim non est absurdum, quod Deus habeat vnicam speciem intelligibilem omnium intelligibilium, sic non est absurdum, quod angelus supremus habeat vnicam speciem intelligibilem omnium existentium. Secundo nego sequelam. Nam licet angelus supremus possit vnicam cognitionem, & per vnicam speciem comprehendere omnia existentia, si adhibeat totum conatum, tamen potest non adhibere totum conatum, & sic cognoscere pluribus cognitionibus; ergo præter species vniuersaliores debet etiam habere species minus vniuersales.

13. Ad 1. nego maiorem. Ad probationem, distinguo sequelam: si species creata posset repræsentare distinctè plura obiecta, posset etiam repræsentare distinctè infinita obiecta;

si

si hoc non repugnet speciei creatæ ratione infinitatis obiectorum, transeat: si hoc repugnet speciei creatæ ratione infinitatis obiectorum, nego: & nego consequentiam. Ex eo, quod species, & cognitio creata possit representare plura, & plura obiecta finita in infinitum, non sequitur, quod possit representare simul infinita, quia representatio infinitorum fortasse ratione infinitatis repugnat speciei, & cognitioni creatæ. Si verò supponatur, quod talis representatio neque repugnat ratione infinitatis, ut dicunt qui concedunt possibilitatem infiniti, poterit dari species, vel cognitio distincte representans infinita obiecta, à cuius speciei possibilitate hic abstrahimus.

14. Ad 2. distingo maiorem: ut una species representaret plura obiecta diuersa, deberet continere intentionaliter plura obiecta diuersa, concedo; deberet continere realiter, nego: distingo eodem pacto minorem; & nego consequentiam. Sicut cognitio, quæ cognosco albedinem non esse nigredinem, cum sit indiuisibilis, representat duos colores contrarios, albedinem nimirum, & nigredinem, & intentionaliter continet duo contraria; sic una indiuisibilis species potest representare albedinem, & nigredinem. Ratio est, quia quæ sunt contraria in esse reali, & materiali, non sunt contraria in esse immateriali, & intentionali, ideoque possunt esse intentionaliter in eadem specie, & cognitione.

15. Ad 3. distingo maiorem: obiecta, quæ cognoscuntur per species vniuersaliores abstractiue, quo cognoscuntur magis in vniuersali, eo magis confusè, concedo: obiecta, quæ cognoscuntur per species vniuersaliores in representando, cognoscuntur magis in vniuersali, & magis confusè, nego: distingo eodem pacto minorem; & nego consequentiam. Obiecta, quæ cognoscuntur per species vniuersaliores abstractiue, ita ut præscindant à rationibus contrahentibus, cognoscuntur confusius: at obiecta, quæ cognoscuntur per species vniuersaliores non abstractiue, sed representatiue, eo quod simul representent plura obiecta, eaque comparent inter se, non cognoscuntur confusius, sed potius cognoscuntur clarius, cum ipsa comparatio vnius obiecti cum alijs augeat claritatem cognitioni singulorum obiectorum, quæ inuicem comparantur.

QVÆSTIO CLII.

Verum Angeli possint naturaliter comprehendere se ipsos, & alios Angelos; & verum naturaliter cognoscant Deum per se ipsos, & per alias creaturas?

S. Th. qu. 56. 1. 2. ar. 3.

1. **V**identur angeli non posse naturaliter comprehendere se ipsos, nec alios an-

gelos, primo quia anima rationalis non comprehendit se ipsam, nec substantias inferiores; ergo nec angeli.

2. Secundo ut angeli comprehenderent se ipsos, deberent adæquare totam suam cognoscibilitatem; sed non adæquant: ergo. Probatur minor: ut enim adæquarent totam suam cognoscibilitatem, deberent se cognoscere quantum sunt cognoscibiles; sed non se cognoscunt, quantum sunt cognoscibiles; ergo. Probatur minor: nam si angeli se ipsos cognoscerent quantum sunt cognoscibiles, Deus non melius, & perfectius cognosceret angelos, quam ipsi cognoscant se ipsos, quod est absurdum.

3. Tertio ut angeli possent naturaliter comprehendere se ipsos, deberent posse naturaliter comprehendere omnia sua accidentia; sed non possunt naturaliter comprehendere sua accidentia supernaturalia; ergo.

4. Respondeo, ac dico primo cum Suario lib. 2. de angelis cap. 31. num. 7. alijsque communiter: angeli possunt naturaliter comprehendere se ipsos.

5. Probatur: nam ad naturalem comprehensionem requiritur, & sufficit, ut res cognoscatur cognitione adæquante intrinsecam cognoscibilitatem rei; sed angelus potest naturaliter cognoscere se ipsum cognitione adæquante suam naturalem, & intrinsecam cognoscibilitatem; ergo. Probatur minor: natura enim spiritalis completa in ratione naturæ spiritalis, est perfecta, & completa in ratione cognoscibilis, & cognoscitiui, & tantum habet cognoscibilitatis, & cognoscitiuitatis, quantum entitatis; ergo habet cognoscitiuitatem perfectam adæquantem suam cognoscibilitatem, adeoque potest cognoscere se ipsam cognitione adæquante suam cognoscibilitatem, quod est comprehendere; sed omnes angeli habent naturam spiritualem completam; ergo omnes angeli possunt comprehendere se ipsos.

6. Dicendum secundo cum eodem Suario loco citato, alijsque communiter. Angelus superior potest naturaliter comprehendere inferiorem.

7. Probatur: nam angelus superior habet maiorem vim cognoscitiuam, quam inferior; ergo si angelus inferior habet tantam vim cognoscitiuam, ut adæquet suam cognoscibilitatem, à fortiori superior habet tantam vim cognoscibilitatis, ut adæquet, imo excedat cognoscibilitatem inferioris, ac proinde possit illum comprehendere.

8. Dicendum tertio cum eodem Suario lib. 2. de angelis cap. 3. num. 10. & sequen. angelus inferior non potest naturaliter comprehendere superiorem.

9. Probatur: nam virtus cognoscitiua angeli inferioris non adæquat cognoscibilitatem superioris; ergo &c. Probatur antecedens: nam tanta est cognoscitiuitas, & cognoscibilitas naturæ spiritalis completæ, quanta entitas; sed

ma-